

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 14744/2025
19.11.2025. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија Драгане Маринковић, председника већа, Зорице Булајић и Ирене Вуковић, чланова већа, у парници тужиоца малолетног АА из ..., кога заступа мајка ББ из ..., као законска заступница, а чији је пуномоћник Марјан Антић, адвокат из ..., против туженог ВВ из ..., кога заступа пуномоћник Ивица Костић, адвокат из ..., ради измене одлуке о издржавању и по противтужби туженог-противтужиоца ВВ из ..., кога заступа пуномоћник Ивица Костић, адвокат из ... против тужене ББ из ..., чији је пуномоћник Марјан Антић, адвокат из ..., ради измене одлуке о вршењу родитељског права, одлучујући о ревизији туженог-противтужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж2 1/25 од 05.06.2025. године, у седници одржаној 19.11.2025. године, донео је

Р Е Ш Е Њ Е

УСВАЈА СЕ ревизија туженог-противтужиоца, **УКИДА** пресуда Апелационог суда у Нишу Гж2 1/25 од 05.06.2025. године у ставовима другом, трећем, четвртном, петом и шестом изреке и предмет враћа другостепеном суду на поновно суђење.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Основног суда у Врању П2 50/23 од 16.06.2023. године, ставом првим изреке, обавезан је тужени као отац да на име издржавања малолетног АА плаћа износ од 10.000,00 динара од 16.06.2023. године, као дана пресуђења па убудуће док за то постоје законски услови до 05. у месецу за текући месец на текући рачун законске заступнице малолетног детета, док је захтев за издржавање у износу од 10.000,00 динара за период од 04.12.2017. године, као дана поношења тужбе до 16.06.2023. године, одбијен као неоснован. Ставом другим изреке, одлучено је да се овом пресудом мења пресуда Основног суда у Врању П2 264/12 од 26.04.2013. године у ставу трећем изреке у погледу висине издржавања, као и погледу текућег рачуна на који ће тужени вршити уплату доприноса у издржавању малолетног детета, док у свему осталом пресуда остаје неизмењена. Ставом трећим изреке, одбијен је противтужбени захтев којим је тражено да се измени пресуда Основног суда у Врању П2 264/12 од 26.04.2013. године, односно П2 126/14 од 11.02.2015. године, те да се малолето дете АА рођен ...2010. године, повери на самостално вршење родитељског права оцу ВВ из ..., као неоснован. Ставом четвртим изреке, одбијен је противтужбени захтев којим је тражено да се тужена мајка ББ из ... обавезе да на име издржавања малолетног детета плаћа износ од 15.000,00 динара месечно од 01.06.2020. године па убудуће док за то постоје

законски услови од 01. до 05. у месецу за текући месец, тако што ће уплате вршити на рачун оца, те да се начин одржавања личних односа између малолетног детета и мајке одвија кад год мајка односно дете то пожелe и када за то постоје реалне околности без временског ограничења, као неоснован. Ставом петим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж2 1/25 од 05.06.2025. године, ставом првим изреке, укинута је првостепена пресуда и пресуђено тако што је у ставу другом изреке обавезан тужени као отац да на име издржавања малолетног детета АА плаћа износ од 10.000,00 динара месечно од 05.06.2025. године па убудуће док за то постоје законски услови до 05. у месецу за текући месец, на текући рачун законске заступнице малолетног детета, мајке ББ, док је захтев тужиоца малолетног АА на име издржавања у износу од 10.000,00 динара за период од 04.12.2017. године, као дана подношења тужбе до 04.06.2025. године одбијен као неоснован. Ставом трећим изреке, одлучено је да се овом пресудом мења пресуда Основног суда у Врању П2 264/12 од 26.04.2013. године, у ставу трећем изреке у погледу висине издржавања, као и у погледу текућег рачуна на који ће тужени вршити уплату доприноса у издржавању малолетног детета, док у преосталом делу пресуда остаје неизмењена. Ставом четвртим изреке, одбијен је као неоснован противтужбени захтев да се измени пресуда Основног суда у Врању П2 264/12 од 26.04.2013. године, односно П2 126/14 од 11.02.2015. године, те да се малолето дете АА рођен ...2010. године, повери на самостално вршење родитељског права оцу ВВ из Ставом петим изреке, одбијен је као неоснован противтужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужена као мајка да доприноси издржавању малолетног детета износом од 15.000,00 динара месечно од 01.06.2020. године па убудуће док за то постоје законски услови од 01. до 05. у месецу за текући месец тако што ће уплате вршити на рачун оца и да се начин одржавања личних односа између малолетног детета и мајке одвија кад год мајка односно дете пожелe и када за то постоје реалне околности без временског ограничења. Ставом шестим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени-противтужилац је благовремено изјавио ревизију, због погрешено и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права, са неблагоприятном допуном ревизије која је поднета 09.10.2025. године.

Врховни суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11 .. 18/20 и 10/23 – други закон) и утврдио да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, пресудом Основног суда у Врању П2 264/12 од 26.04.2013. године, разведен је брак парничних странака ББ и ВВ, а заједничко дете малолетни АА рођен ...2010. године, поверен је мајци на самостално вршење родитељског права са обавезом оца да на име издржавања плаћа месечно по 5.000,00 динара од 07.05.2012. године па убудуће док за то постоје законски услови. Средином 2020. године, малолетно дете прешло је да живи код оца без прекида иако је поверен мајци на самостално вршење родитељског права. Завршио је основну школу и

сада је ученик првог разреда средње ... школе на образовном профилу ... у трогодишњем трајању. Родитељи детета живе у кућама својих родитеља, тако што отац живи у приземном делу куће у засебном породичном домаћинству, док мајка живи у кући свог оца где има спаваћу собу заједничку са малолетним дететом. Отац не поседује непокретну имовину на своје име, док је мајка тврдила да је купила стан на своје име у изградњи али за то није пружила доказе. Отац детета је имао регистровану ... радњу коју је одјавио па сада ради разне послове приватно за дневницу, које обавља и у иностранству, а мајка као предузетик има ... салон у коме месечно зарађује око 60.000,00 динара и за малолетно дете прима дечији додатак у износу од 4.900,00 динара. По стручном мишљењу Центра за социјални рад у Врању од 08.04.2020. године, из периода када је малолетно дете живело са мајком, није у интересу малолетног детета измена одлуке о поверавању, односно вршењу родитељског права јер мајка може да задовољи све потребе детета. Касније у извештају истог центра од 15.05.2023. године, утврђено је да је приликом покушаја комплетне стручне процедуре обављен разговор са мајком и реализоване теренске посете у домаћинству оба родитеља те прибављен извештај школе коју дете похађа, али није обављен разговор са дететом јер отац детета није дозволио да се са дететом разговара без његовог присуства па Центар није дао свој предлог и мишљење. С обзиром да је отац тражио изузеће Центра за социјални рад у Врању, другостепени суд је одредио да Центар за социјални рад у Нишу достави стручно мишљење да ли је у најбољем интересу малолетног детета измена одлуке о поверавању. Будући да се мајка није одазвала позиву и да је отац показао висок степен несарадње са стручним радницима, тај центар није био у могућности да достави стручно мишљење. Малолетно дете је саслушано пред другостепеним судом у присуству социјалног радника Центра за социјални рад у Нишу и том приликом је изјавио да је више пута изражавао своје мишљење о томе са којим родитељем жели да живи и то мишљење је увек било да жели да живи код оца, а то жели и сада. Разлози су што код оца има своју собу, док код мајке собу дели са мајком, где нема кућни интернет, да отац има нормалнији однос према њему, говори му да учи да не би понављао али га не кажњава, док га је мајка кажњавала забраном коришћења телефона, затим да му отац купује више ствари кад то затражи, док код мајке то није случај. Од када је прешао да живи код оца повремено свраћа код мајке по својој вољи, што значи да некад неколико дана иде за редом, а некад не оде по недељу дана. Навео је да мајка не схвата да иако се донесе пресуда да буде поверен мајци он ће поново да оде код оца. Потукао се у школи са дечаком који га је претходно дуже време задиркивао, тако да није он покренуо расправу, а отац је упознат да конзумира алкохол и дозвољава му да попије једно до два пића, али га упозорава да води рачуна да се не напије, па је тако враћајући се са рођендана управљао мотоциклом без возачке дозволе и у стању алкохолисаности изазвао саобраћајну незгоду. Против њега је покренут дисциплински поступак у школи због физичког напада на другог ученика, а такође и прекршајни поступак јер је управљао мотором без саобраћајне дозволе и у стању средње алкохолисаности изазвао саобраћајну незгоду у којој је задобио лаке телесне повреде. Поред тога, утврђено је да отац често одсуствује из куће одлазећи у иностранство и на месец до два дана, када бригу о малолетном АА воде баба и деда по оцу који су стари око 80 година.

Наведено чињенично стање другостепени суд је утврдио након што је отворио расправу на основу члана 383. став 3. и 4. ЗПП и оценио изведене доказе закључујући да није у најбољем интересу малолетног детета да се измени одлука о поверавању. Имајући у виду утврђено да дете од средине 2020. године живи код оца, али да је у том

периоду отац вршио родитељско право на начин који не одговара интересима малолетног детета, јер дете остварује слабији успех у школи у односу на период када је живео код мајке, при чему је испољавао и негативно понашање у школи, учествујући у тучи са другим учеником због чега је вођен дисциплински поступак, те да му је отац дозволио да управља мотором без саобраћајне дозволе и дозвољава да конзумира алкохол, те је у стању средње алкохолисаности изазвао саобраћајну незгоду у којој је задобио лаке телесне повреде због чега је против њега покренут прекршајни поступак, изјашњење и жеља малолетног детета да живи код оца нису довољни за закључак да је то у његовом најбољем интересу. Следом наведеног, одбијен је противтужбени захтев за измену одлуке о поверавању малолетног детета, а ценећи све критеријуме прописане за одлуку о издржавању, другостепени суд је закључио да је отац у могућности да доприноси издржавању малолетног детета износом од 10.000,00 динара месечно од дана доношења другостепене пресуде, будући да се малолетно дете од 2020. године налази код оца, те не стоји обавеза да доприноси издржавању у претходном периоду.

По оцени Врховног суда, другостепени суд је погрешно применио материјално право због чега је чињенично стање остало непотпуно утврђено, а што се основано и ревизијом туженог-противтужиоца указује.

Према члану 3. став 1. Конвенције о правима детета (Закон о ратификацији конвенције Уједињених нација о правима детета „Службени лист СФРЈ“ - Међународни уговори број 15/90 и „Службени лист СРЈ“ – Међународни уговори број 4/96 и 2/97) у свим активностима које се тичу деце, без обзира на то да ли их предузимају јавне или приватне институције за социјалну заштиту, судови, административни органи или законодавна тела, најбољи интереси детета биће од првенственог значаја. Државе чланице се обавезују да детету обезбеде такву заштиту и бригу која је неопходна за његову добробит, узимајући у обзир права и обавезе његових родитеља, законитих старатеља или других појединаца који су правно одговорни за дете и преузимају у том циљу све потребне законодавне и административне мере (став 2.). Ова обавеза преузета је чланом 6. став 1. Породичног закона којим је прописано да је свако дужан да се руководи најбољим интересом детета у свим активностима које се тичу детета.

Родитељско право је изведено из дужности родитеља и постоји само у мери која је потребна за заштиту личности, права и интереса детета (члан 67. Породичног закона). У спору за заштиту права детета и у спору за вршење односно лишење родитељског права суд је увек дужан да се руководи најбољим интересом детета и одлука суда мора бити заснована на оцени најбољег интереса детета који је правни стандард који се процењује на основу низа објективних и субјективних околности у конкретном случају. Правноснажна судска одлука о вршењу родитељског права може се изменити ако су се у међувремену промениле околности на којима је заснована претходна одлука.

Међутим, према члану 60. став 1. и 4. наведеног закона, дете има право да живи са родитељима и право да се родитељи о њему старају пре свих других, али дете које је навршило 15. годину живота и које је способно за расуђивање може одлучити са којим ће родитељем живети. Пре него што донесе одлуку о заштити права детета или о вршењу односно лишењу родитељског права суд је дужан да затражи налаз и стучно

мишљење од органа старатељства, породичног саветовалишта или друге установе специјализоване за посредовање у породичним односима (члан 270. ПЗ).

У конкретном случају, малолетни АА, рођен је ...2010. године и у поступку пред другостепеним судом на расправи 24.04.2025. године се изјашњавао са којим од родитеља жели да живи, наводећи да се више пута изјашњавао да жели да живи код оца и ту жељу је изразио и тада, дајући своје разлоге за такву одлуку. Малолетно дете је саслушано пред другостепеним судом у присуству социјалног радника Центра за социјални рад у Нишу, која је указала да је дете напунило 15 година и да тај Центар није надлежан за ову породицу и да није могао дати стручно мишљење о чему је суду достављен извештај. Како је наведеном одредбом члана 60. став 4. Породичног закона, прописано да дете које је навршило 15. годину живота и које је способно за расуђивање може одлучити са којим ће родитељем живети, другостепени суд је пропустио да изражено мишљење малолетног детета испита са становишта способности за расуђивање у погледу одлуке да живи са оцем, а о томе се није изјаснила ни присутна социјална радница Центра за социјални рад у Нишу, иако улога органа старатељства мора бити проактивна у овој врсти поступка. У сумњи о способности за расуђивање малолетног детета, психолошка процена је у том случају кључни елемент и омогућава објективну процену способности детета да разуме последице својих одлука, способност разумевања сложених породичних односа и отпорност на спољашње утицаје, квалитет односа са родитељима, као и образовне потребе и социјалне вештине детета, при чему суд у поступку у вези са породичним односима може утврђивати чињенице и када оне нису међу странкама спорне, а може и самостално истраживати чињенице које ниједна странка није изнела (члан 205. Породичног закона). Зато је Врховни суд укинуо другостепену пресуду и предмет вратио том суду на поновно суђење како би се употпунило чињенично стање за правилну примену наведене материјалноправне одредбе из члана 60. став 4. Породичног закона. Одлука о издржавању малолетног детета и одржавању личних односа зависи од евентуалне измене одлуке о поверавању детета, па је иста укинута и у том делу.

На основу члана 416. став 2. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Драгана Маринковић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић